

Aviz, 1

Nr. ieșire / 9432 /
din 21 mai 2018

Dlui Mihai POALELUNGI
Președinte al Curții Constituționale a Republicii Moldova
str. A. Lăpușneanu, 28
mun. Chișinău,
MD-2004

Stimate Domnule Președinte,

Prin prezenta, Judecătoria Soroca (sediul central), în conformitate cu prevederile art. 135 din Constituția Republicii Moldova, art. 4 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Vă expediază în adresa dvs., sesizarea privind excepția de neconstituționalitate înaintată de avocatul Victor Panțîru în cauza penală nr. 1-373/17 de învinuire a lui Palamarciuc Dumitru Dumitru învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin.(2) Cod Penal pentru examinare în temeiul prevederilor art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția RM.

Anexă:

- copia încheierii Judecătoriei Soroca, (sediul central) nr. 1-373/2017 din 18 mai 2018 - /3 file/;
- cererea privind sesizarea Curții Constituționale - /1file/;
- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate - /4 file/;
- Copia rechizitoriului - /4 file/;
- Copia listei probelor acuzării care urmează a fi examinate în instanța de judecată - / 1 file/;

Cu respect,

Judecătorul
Judecătoriei Soroca (sediul central)

Marcel Soficiuc

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
INTRARE NR. <u>659</u>		
<u>28</u>	<u>05</u>	<u>20 18</u>

ÎNCHEIERE

18 mai 2018

mun. Soroca

Judecătoria Soroca, (sediul central)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul

Marcel Soficiuc

Grefier

Alina Bordian

cu participarea:

Procurorului:

Dionis Zabulica

Apărătorilor:

Victor Panțîru, Victor Felișcan

În sediul instanței, în ședință publică a examinat sesizarea apărătorului Panțîru Victor cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza penală nr. 1-373/17 de învinuire a lui Palamarciuc Dumitru Dumitru în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (2) Codul penal al RM, -

CONSTATĂ:

1. La 29.12.2017, în cadrul Judecătoriei Soroca (sediul central) a parvenit cauza penală de învinuire a Palamarciuc Dumitru Dumitru în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (2) Codul penal al RM care i-a fost repartizată judecătorului Marcel Soficiuc în mod automat.
2. Astfel, potrivit rechizitoriului, Palamarciuc Dumitru Dumitru este învinuit că a comis infracțiunea cu indicii de calificare: *"Neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare de către o persoană cu funcție de răspundere a hotărîrii instanței de judecată, comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale"*, în următoarele circumstanțe:
3. Palamarciuc Dumitru Dumitru, activând în calitate de administrator interimar S.A. "Regia Apă-Canal" Soroca numit prin decizia ședinței consiliului societății din 20.09.2016, fiind potrivit art.123 alin.(1) Cod Penal și art.40, 41 din Statutul Societății pe Acțiuni „Regia Apă-Canal” Soroca aprobat de Adunarea Generală a Acționarilor din 24.04.2013 persoană cu funcție de răspundere și managerială în cadrul societății, căreia prin alegere i s-a acordat permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor de conducere a societății, acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, fiind cunoscut cu hotărârea Judecătoriei Soroca din 03 octombrie 2016, prin care ordinul nr.137-p din 18.07.2016 de eliberare din serviciu a șefului SELC Focșa Igor a fost anulat, cu cerința de restabilire a lui Focșa Igor la locul de muncă în funcția de șef al SELC din cadrul S.A „Regia Apă-Canal” Soroca, fiindu-i prezentat la 05.10.2017 de către executorul judecătoresc Repeșcu Anastasie titlul de executare despre restabilirea ultimului la locul de muncă și fiind în drept să de-a dispoziții de rigoare în acest sens privind restabilirea acestuia la locul de muncă serviciului personal, știind că este obligat să execute hotărârea Judecătoriei Soroca din 03 octombrie 2016 și titlul executoriu, ignorând prevederile an. 89 alin.(3) din Codul Muncii, intenționat, în perioada de la 04.10.2016 până în prezent, sub diverse pretexte, nu a executat și a refuzat executarea hotărârii judecătorești și titlului executoriu, precum și a cerințelor executorului judecătoresc, chiar și după aplicarea sancțiunii contravenționale la demersul executorului judecătoresc prin hotărârea Judecătoriei Soroca din

25 ianuarie 2017 menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 26.04.2017, prin care a fost sancționat contravențional cu amendă în mărime de 200 unități convenționale în baza art.318 alin.(2) Cod Contravențional pentru neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată.

4. În cadrul ședinței de judecată, din 03.05.2018 apărătorul inculpatului a depus o cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 320 alin. (2) din Codul de procedură penală, în partea ce ține de sintagma "*după aplicarea sancțiunii contravenționale*".
5. În acest context, apărătorul inculpatului consideră că norma indicată *supra* contravine art. art. 1,22,23 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova.
6. În motivarea excepției de neconstituționalitate apărătorul a invocat că, prezenta sesizare are ca obiect de examinare verificarea constituționalității prevederilor art. 320 alin. (2) din Codul Penal al Republicii Moldova, care nu are o suficientă claritate și previzibilitate. Art. 320 al CP Neexecutarea Hotărârii Judecătorești: "Neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare de către o persoană cu funcție de răspundere a hotărârii instanței de judecată, precum și împiedicarea executării ei, dacă aceste fapte au fost comise după aplicarea sancțiunii contravenționale." Temei al neconstituționalității este neclaritatea sintagmei "după aplicarea sancțiunii contravenționale" întrebuițate în definirea semnelor componente de infracțiune prevăzute la articolul 320, alin (2) al Codului Penal. Astfel, sintagma menționată mai sus nu conține o claritate de procedură, o periodicitate de executare, mai mult decât atât neexecutarea hotărârii instanței de judecată după aplicarea sancțiunii contravenționale constituie un termen neidentificat, imprevizibil și nelimitat. Totodată nu asigură posibilitatea stabilirii unei dimensiuni de timp și condiții clare, în care o instanță competentă poate întocmi o cauză penală în cazul prevederilor art. 320 Cod Penal al Republicii Moldova. La fel, articolul propriu zis nu stabilește un termen expres și concret, minimum sau maximum, sau o altă ipoteză concretă și nu una generală, așa cum "*după aplicarea sancțiunii contravenționale*", nu reprezintă o explicație proporțională, justificată și logică. Suplimentar la cele menționate evidențiază că, în lipsa cadrului legal, material și procesual, problema neconstituționalității pretinsei măsurii de constrângere, reprezintă un mod de aplicare a măsurii penale conform art. 320 alin. (2) Cod Penal al Republicii Moldova lipsit de accesibilitate și previzibilitate. Or, lipsa concretizării sintagmei "*după aplicarea sancțiunii contravenționale*" ce permite o interpretare extensivă a acestei, ceea ce nu-i permite unei persoane să determine fără dubii comportamentul care poate avea un caracter penal. Mai mult decât atât, pornirea cauzei penale, după executarea Hotărârii judecătorești vine și în contradicție cu scopul Legii Penale.
7. Astfel, raportând la cele indicate supra, a constatat că, nu este clar termenul în care poate fi trasă la răspundere o persoană pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești. În cazul când se aplică măsura penală prevăzută în art. 320 alin. (2) CP RM, după actualul text, poate fi aplicat în secunda doi după aplicarea sancțiunii contravenționale și neexecutare a hotărârii în secunda unu după aplicarea sancțiunii contravenționale.
8. Avocatul Victor Felișcan în ședința de judecată a susținut sesizarea prezentată de avocatul Panțiru Victor.
9. Inculpatul Palamarcuic Dumitru, în ședința de judecată a susținut poziția apărătorului său privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a 320 alin. (2) CP RM.

10. Procurorul Dionis Zabulica, în cadrul ședinței de judecată a solicitat respingerea sesizării respective, ca fiind neîntemeiată.
11. Partea vătămată Focșa Igor în ședința de judecată a susținut poziția acuzatorului de stat.
12. Audiind participanții la proces, studiind materialele din dosar, instanța de judecată consideră necesar de ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Victor Panțîru care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Palamarciuc Dumitru, din considerentele arătate *infra*:
13. Conform Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.
14. Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.
15. La fel, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
16. Dând eficiență normelor indicate, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, fiind o lege organică, excepția a fost ridicată de apărătorul inculpatului, prevederile contestate eventual ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de apărătorul Victor Panțîru care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Palamarciuc Dumitru.
17. În acest context, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat următoarele; "82. [judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. 83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82."
18. Astfel, instanța menționează că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea

Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

19. Prin urmare, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin Hotărârea nr.2 din 9 februarie 2016, instanța menționează că norma vizată de către apărătorul inculpatului constituie obiect al controlului de constituționalitate.
20. De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către o parte în proces, iar norma vizată nu a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.
21. Din aceste considerente, ținând cont că norma solicitată va fi supusă controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei dedusă judecătii, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția normei contestate, instanța admite solicitarea apărătorului inculpatului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.320 alin. (2) din Codul Penal.
22. Curtea Constituțională a menționat în pct. 81 al Hotărârii din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.
23. În conformitate cu prevederile art.7 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate.
24. Prin prisma normei enunțate și având în vedere faptul că, suspendarea procesului constă în încetarea temporară a actelor de procedură de către instanța de judecată din cauza unor împrejurări obiective, ce fac imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului instanța ajunge la concluzia de a suspenda procesul penal până la pronunțarea Curții Constituționale asupra sesizării înaintate.
25. În lumina celor expuse, conducându-se de prevederile Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova și art.2, 7 alin.(3), 342 Cod de procedură penală, instanța de judecată,-

DISPUNE:

Se admite cererea apărătorului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea examinării excepției de neconstituționalitate a sintagmei "*după aplicarea sancțiunii contravenționale*" care se conține în art.320 alin. (2) Cod Penal al Republicii Moldova ca fiind contrar principiului previzibilității în cadrul cauzei penale nr. 1-373/17 de învinuire a lui Palamarciuc Dumitru Dumitru în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin.(2) Cod Penal.

Procesul penal în partea judecării fondului cauzei penale în privința lui Palamarciuc Dumitru Dumitru învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin.(2) Cod Penal, se suspendă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra sesizării înaintate.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, copia Rechizitoriului, copia listei probelor acuzării, pentru examinare conform competenței.

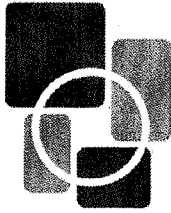
Încheierea nu este susceptibilă a căilor de atac.

**Președintele ședinței,
judecătorul**

 Soficiuc Marcel

BAA "Panțiru și Partenerii"

-Beatus qui prodest, quibus potest-

Nr. dosar instanța de fond: 46-1-6201-29122017
Nr. dosar UP 2017320321
03 Mai 2018

Judecătoria Soroca
Judecător Marcel SOFICIUC
str. Independenței 62 ,or. Soroca, MD-3006

Procuror : Dionis ZABULICA
str. Alexandru Cel Bun 19, or. Soroca, MD-3006

Inculpat: Dumitru PALAMARCIU
str. A. Mateevici, 14, ap. 9 , or. Soroca, MD-3005

Reprezentantul Inculpatului: Avocat Victor PANȚIRU
str. A. Pușkin 26, et. 3, mun. Chișinău, MD-2012
tel/fax: +373 22 844 686/ 844 687
victor.pantiru@gmail.com
gsm: 060090006

CERERE
privind Sesizarea Curții Constituționale
cu referire la neconstituționalitatea unor prevederi din art. 320 alin. 2 al CP

Onorată Instanță!

Prin prezenta, cu trimitere la dreptul la apărare și principiul legalității procesului penal, pornind de la principiul previzibilității și predictibilității cadrului legal, înaintăm prezenta excepție de neconstituționalitate a unor prevederi ale art. 320 al. 2 al CP.

Vă rog să găsiți atașat Excepția întocmită conform rigorilor impuse de Curtea Constituțională.

Primiți Onorată Instanță distinsele noastre considerații!

Victor PANȚIRU
Avocat

Biroul Asociat de Avocați "Panțiru și Partenerii"
str. A Puskin 26, etaj 3, MD-2012, Chisinau, Moldova

Tel. +373 (0) 60090002 Fax. +373 (022) 844 687 mob. +373 (0) 60090006

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
or. Chișinău, MD-2004,
Republica Moldova

SESIZARE

**PRIVIND EXCEPȚIA DE
NECONSTITUȚIONALITATE**

prezentată în conformitate cu art.135
alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1. Dumitru PALAMARCIU

2. Funcția - administrator interimar al SA "Regia Apa-Canal" Soroca

3. Victor PANȚIRU

4. Funcția - Avocat

5. str. A. Pușkin 26, et.3, mun. Chișinău, MD-2012

6. Tel/fax: +373 22 844 686/ 844 687

7. victor.pantiru@gmail.com

8. gsm: 060090006

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare verificarea constituționalității prevederilor art. 320 alin. (2) din Codul Penal al Republicii Moldova, care nu are o suficientă claritate și previzibilitate. Art. 320 al CP Neexecutarea Hotărârii Judecătorești: "*Neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare de către o persoană cu funcție de răspundere a hotărârii instanței de judecată, precum și împiedicarea executării ei, dacă aceste fapte au fost comise după aplicarea sancțiunii contravenționale.*"

Temei al neconstituționalității este neclaritatea sintagmei "după aplicarea sancțiunii contravenționale" întrebuițate în definirea semnelor componente de infracțiune prevăzute la articolul 320, alin (2) al Codului Penal. Astfel, sintagma menționată mai sus nu conține o claritate de procedură, o periodicitate de executare, mai mult decât atât neexecutarea hotărârii instanței de judecată după aplicarea sancțiunii contravenționale constituie un termen neidentificat, imprevizibil și nelimitat. Totodată nu asigură posibilitatea stabilirii unei dimensiuni de timp și condiții clare, în care o instanță competentă poate întocmi o cauză penală în cazul prevederilor art. 320 Cod Penal al Republicii Moldova. La fel, articolul propriu zis nu stabilește un termen expres și concret, minimum sau maximum, sau o altă ipoteză concretă și nu una generală, așa cum "după aplicarea sancțiunii contravenționale", nu reprezintă o explicație proporțională, justificată și logică.

III. CIRCUMSTANȚELE CAZULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La 03.10.2016 a fost emis Titlu Executoriu nr.763/16 de către Judecătoria Soroca privind restabilirea, cet. Igor FOȘA în funcție de șef al SELC din cadrul SA "Regia Apa-Canal" Soroca din care a fost eliberat prin ordinul nr.137-9 din 18.07.2016 emis de Dumitru PALAMARCIUC, administrator interimar al SA "Regia Apa-Canal" Soroca.

La 25.01.2017 a fost emisă Hotărârea Judecătoriei Soroca, în privința lui Dumitru PALAMARCIUC, prin care a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (2) al Codului Contravențional și sancționarea cu amendă în mărime de 200 unități contravenționale, ce constituie 4000 lei.

Nefiind de acord cu decizia instanței de fond la data de 07.02.2017, Dumitru PALAMARCIU a contestat cu recurs la Curtea de Apel Bălți solicitând remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

La 26 aprilie 2017 a fost emisă decizia Curții de Apel Bălți în care se menționează respingerea recursului și aplicarea măsurii de contravenție prevăzute de art. 318 alin. (2) al Codului Contravențional.

La 24 mai 2017 a fost emis ordinul Nr. 59-C cu privire la restabilirea la serviciu dl. **FOCȘA IGOR**, în funcție de șef al SELC din cadrul SA "Regia Apă-Canal Soroca" în baza **Hotărârii de Judecată Soroca din 03.10.2016, dosarul nr.2-763/16.**

La 02 iulie 2017 a fost intentată o cauză penală în baza art. 320 alin. (2) al CP cu privire la neexecutarea hotărârii de judecată.

Din totalitatea probelor pe marginea cazului, determinăm că nu sunt careva probe ce ar demonstra că într-adevăr cet. Dumitru PALAMARCIUC, după aplicarea contravenției în temeiul art. 318 alin. 2 Cod Contravențional, ar fi refuzat din nou executarea **Hotărârii de Judecată Soroca din 25.01.2017, dosarul nr.2-763/16, mai mult, cauza penală a fost inițiată ulterior executării Hotărârii civile.**

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Articolul 1 alineatul (3) din Constituție, denumit "Statul Republica Moldova", stabilește:

"(...) (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a libertății umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate."

Articolul 22 din Constituție, intitulată "Neretroactivitatea Legii", stipulează:

"Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos."

Articolul 23 alineatul (2) din Constituție "Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle", consfințește:

"(...) (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative."

Prevederile relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, în vigoare pentru Republica Moldova din 1 februarie 1998:

Articolul 6 "Dreptul la un proces echitabil"

"1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. (...)

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzare are, mai ales, dreptul :

a. Sa fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa;

b. Să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii necesare apărării sale;(...)"

Articolul 7 "Nici o pedeapsă fără lege"

"1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii sale, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate."

Prevederi relevante ale Declarației Universale a drepturilor omului, ratificat prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 217-XII din 28.07.90:

"Orice persoană acuzată de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul să fie presupusă nevinovată până când vinovăția sa va fi stabilită în mod legal în cursul unui proces public în care i-au fost asigurate toate garanțiile necesare apărării sale."

Prevederile relevante ale Legii nr.317-XII din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituțională (M.O., 1995, nr. 8, art.86):

Articolul 4 "Atribuțiile"

"(1) Curtea Constituțională:

a) exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

(...)

2) Competența Curții Constituționale este prevăzută de Constituție și nu poate fi contestată de nici o autoritate publică."

Prevederile relevante ale Codului de Jurisdicției constituționale nr.502-XIII din 16.06.1995 (M.O., 1995, nr.53-54, art. 597):

Articolul 2 "Autoritatea de jurisdicție constituțională"

"(1) Unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova este Curtea Constituțională.

(2) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, puterea executivă și putere judecătorească, garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat."

Articolul 4 "Competența în materie a Curții Constituționale"

"(1) În exercitarea jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională:

a) efectuează, la sesizare controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârile și ordonațele Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte ;

(...)

2) Se supun controlului constituționalității numai actele normative adoptate după intrarea în vigoare a Constituției Republicii Moldova - 27 august 1994.

3) Curtea Constituțională examinează în exclusivitate chestiuni de drept."

Prevederile relevante ale Hotărârii nr. 21 din 22.07.2016:

"52. (...) preeminența dreptului se asigură prin întreg sistem de drept inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență."

*În jurisprudența sa Curtea a reținut că garanțiile instituite în Constituție impun că **doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală.** O astfel de modalitate de aplicare poate genera **interpretări abuzive.** Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului.*

*De asemenea, Curtea reamintește că în jurisprudența sa a reținut că **persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal.** (§ 71)*

De asemenea, Hotărârea nr. 25 din 13.10.2015:

"33. (...) preeminența dreptului generează, în materie penală, principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul inadmisibil aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special prin analogie."

Curtea Constituțională reține că garanțiile constituționale prevăzute de art. 22 din Constituția RM, de rînd cu prevederile art. 7 din Convenția Europeană, consacră principiul legalității incriminării și pedepsei penale.

*Astfel, pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care anterior nu constituiau infracțiuni (nulla poena sine lege), principiul legalității incriminării prevede și cerința conform căreia **legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavorizarea acuzatului prin analogie** (nullum crimen sine lege).*

Curtea Europeană a menționat că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunea și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe juridice adecvate,

care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai **înlăturarea dubiilor** ce persistă cu ocazia interpretării normelor (cauza *Cantoni v. Franța*, nr. 17862/91, hotărârea din 15 octombrie 1996, §29,32, și cauza *Kafkaris v. Cipru*, hotărârea din 12 februarie 2008, §140-141).

Astfel, cerințele de calitate a legii necesită a fi îndeplinite în ceea ce privește atât **definiția** unei infracțiuni, cât și **pedeapsa** prevăzută pentru acea infracțiune. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.

În același timp, Curtea notează că Parlamentul este liber să decidă cu privire la politica penală a statului, în virtutea prevederilor art. 72 alin. (3) lit. n) din Constituție, în calitate de unica autoritate legiuitoare a țării.

Conform prevederilor Hotărârii nr.6 din 16.04.2015:

“Legiuitorul are dreptul de apreciere a situațiilor ce necesită a fi reglementate prin norme legale. Acest drept semnifică posibilitatea de a decide asupra oportunității la adoptarea actului legislativ în conformitate cu politica penală promovată în interesul genera. Totodată, orice reglementare urmează a fi în limitele principiilor statuate în sistemul de drept în vigoare și să se subscrie principiului preeminenței dreptului.”

În acest sens, Curtea reține că, deși legiferarea măsurilor ce țin de politica penală a statului ține de competența exclusivă a Parlamentului, totuși această competență **nu exclude exercitarea controlului de constituționalitate asupra măsurilor adoptate.**

Astfel, Curtea notează că incriminarea/dezincriminarea unor fapte ori reconfigurarea elementelor constitutive ale unei infracțiuni precum și utilizarea unor noțiuni mai largi în cadrul normelor penale țin de marja de apreciere a legiuitorului, marja care nu este absolută, ea fiind limitată de prevederile constituționale.

Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 20.05.2013 menționează:

“Legalitatea, ca principi de bază a statului de drept presupune conformitatea normei sau a actului de procedură privind edictarea normelor juridice. Comportamentul legal vizează atât activitatea de legiferare a Parlamentului, cât și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării.”

Hotărârea Curții Constituționale nr.14 din 27.05.2014 (§§78-84):

“... legea constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă.”

Raportul Comisiei de la Venetia privind preeminențe dreptului adoptat la cea de-a 86-a sesiune plenară 25-26 martie .2011:

“47.Parlamentul nu poate deroga de la drepturile fundamentale adoptând texte ambigue de legi. Cetățenii trebuie să se bucure de o protecție juridică esențială în fața statului și instituțiilor sale.”

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (cauza Kokkinakis vs. Grecia din 25.05.1993). ... Judecătorul poate să precizeze anumite elemente ..., dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (cauza X. vs Regatul Unit din 07.05.11982).

Formulele generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii.

Hotărârea Curții Constituționale nr.13 din 15.05.2015 (§§105-109) reiterează următoarele:

“105. Totodată, Curtea menționează că articolul 23 alin. (2) din Constituție pune în sarcina statului obligația de a face accesibile toate legile și actele normative. Deși articolul 23 din Constituție cuprinde expres doar criteriul de accesibilitate și claritate al legii. Curtea prin jurisprudența sa, a reținut că normele adoptate de autoritățile publice urmează a fi și suficient de precise și previzibile.

Suplimentar la cele menționate evidențiem că în lipsa cadrului legal, material și procesual, problema neconstituționalității preinsei măsurii de constrângere, reprezintă un mod de aplicare a măsurii penale conform art. 320 alin. (2) Cod Penal al Republicii Moldova lipsit de accesibilitate și previzibilitate. Or, lipsa concretizării sintagmei “după aplicarea sancțiunii contravenționale” ce permite o interpretare extensivă a acestei, ceea ce nu-i permite unei persoane să determine fără dubii comportamentul care poate avea un caracter penal. Mai mult decât atât, pornirea cauzei penale, după executarea Hotărârii judecătorești vine și în contradicție cu scopul Legii Penale.

Astfel, raportându-ne la cele indicate supra, constatăm că nu este clar termenul în care poate fi trasă la răspundere o persoană pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești. În cazul când se aplică măsura penală prevăzută în art. 320 alin. (2) CP RM, după actualul text, poate fi aplicat în secunda doi după aplicarea sancțiunii contravenționale și neexecutare a hotărârii în secunda unu după aplicarea sancțiunii contravenționale.

V- CERINȚELE AUTORILOR SESIZĂRII

Reieșind din considerentele citate, în temeiul art. 135 alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova.

S O L I C I T Ă M :

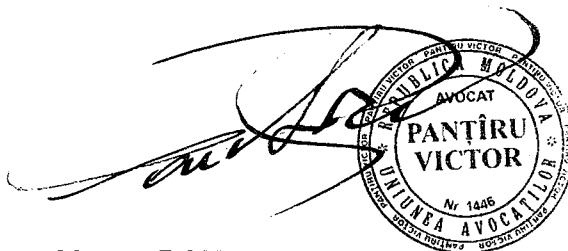
- Primirea spre examinarea a prezentei sesizări și includerea ei pe ordinea de zi a Curții Constituționale.
- A declara neconstituțional sintagma art. 320 alin. (2) al Codului Penal - “după aplicarea sancțiunii contravenționale” **ca fiind contrar principiului previzibilității.**

VI - DOCUMENTELE ANEXATE

Materialele cauzei penale nr. 46-1-6201-29122017, ce se examinează în fond în fața Judecătoriei Soroca.

VII - DECLARAȚII ȘI SEMNĂTURA

Declarăm pe onoare că informațiile ce figurează în prezenta sesizare privind excepția de neconstituționalitate sunt exacte.

The image shows a handwritten signature in black ink, which appears to read 'Victor Panțiru'. To the right of the signature is a circular professional stamp. The stamp contains the text 'ROMANIA' at the top, 'REPUBLICA MOLDOVA' on the right, 'UNIUNEA AVOCATILOR' at the bottom, and 'PANTIRU VICTOR' in the center. Below the name, it says 'Nr. 1446'. The stamp also includes the words 'AVOCAT' and 'ROMANIA'.

Victor PANȚIRU

Avocat

03 Mai 2018